

Kontakty z Mediami i
Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 161/12
Luksemburg, 6 grudnia 2012 r.

Wyrok w sprawie C-152/11
Johann Odar / Baxter Deutschland GmbH

Program socjalny może przewidywać zmniejszenie wysokości odprawy pieniężnej z tytułu rozwiązania stosunku pracy w przypadku pracowników zbliżających się do wieku emerytalnego

Niemniej jednak, metoda wyliczania tej niższej kwoty zakładająca możliwość ewentualnego przejścia na wcześniejszą emeryturę ze względu na niepełnosprawność jest przejawem dyskryminacji zakazanej na mocy prawa Unii

Program socjalny ustanowiony w drodze porozumienia między niemieckim przedsiębiorstwem Baxter i jego radą zakładową przewiduje, że wysokość odprawy pieniężnej przysługującej pracownikom z tytułu rozwiązania stosunku pracy z przyczyn ekonomicznych zależy między innymi od ich stażu pracy w przedsiębiorstwie (podstawowa metoda wyliczania).

Program ten przewiduje niemniej jednak, że w przypadku pracowników, którzy ukończyli 54 rok życia, kwota przysługującej im odprawy pieniężnej wyliczana jest z uwzględnieniem pierwszego możliwego terminu przejścia przez nich na emeryturę (alternatywna metoda wyliczania). Kwota wyliczonej w ten sposób odprawy jest niższa od kwoty odprawy wyliczonej przy zastosowaniu metody podstawowej, z tym że musi być ona co najmniej równa połowie tej kwoty.

Johann Odar, od ponad trzydziestu lat pracownik Baxter, jest osobą poważnie niepełnosprawną. W następstwie rozwiązania stosunku pracy łączącego go z tym przedsiębiorstwem, otrzymał odprawę pieniężną zgodnie z programem socjalnym.

Ze względu na to, że przekroczył już 54 rok życia, otrzymana przez niego kwota była niższa w porównaniu z kwotą, którą otrzymałby, gdyby nie ukończył tego wieku. Metoda wyliczania wysokości odprawy z tytułu rozwiązania stosunku pracy z przyczyn ekonomicznych przewidziana w programie socjalnym przewiduje więc odmienne traktowanie oparte bezpośrednio na kryterium wieku.

Program socjalny przewiduje też, że jeżeli pracownikowi przysługuje prawo do wcześniejszego przejścia na emeryturę ze względu na niepełnosprawność, to właśnie ten dzień brany jest pod uwagę przy wyliczeniu kwoty odprawy pieniężnej przy zastosowaniu metody alternatywnej.

Uznawszy, że taka metoda wyliczania wysokości odprawy pieniężnej dyskryminuje go ze względu na jego wiek i niepełnosprawność, J. Odar wystąpił z powództwem przeciwko Baxter do Arbeitsgericht München (sądu pracy w Monachium, Niemcy). Sąd ten zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości o rozstrzygnięcie kwestii zgodności z prawem Unii¹, które zakazuje wszelkiej dyskryminacji ze względu na wiek i niepełnosprawność, ewentualnego odmiennego traktowania wynikającego z programu socjalnego.

W wydanym dzisiaj wyroku Trybunał stwierdził, że przewidziany w prawie Unii **zakaz wszelkiej dyskryminacji ze względu na wiek nie stoi na przeszkodzie uregulowaniu programu socjalnego, takiemu jak będące przedmiotem niniejszej sprawy, które różnicuje – w**

¹ Dyrektywa Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiająca ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy (Dz.U. L 303, s. 16, wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 5, t. 4, s. 79).

zależności od wieku – sposób wyliczania odprawy pieniężnej z tytułu rozwiązania stosunku pracy.

Otóż takie odmienne traktowanie znajduje uzasadnienie w celu polegającym na zapewnieniu zabezpieczenia finansowego na przyszłość, ochronie najmłodszych pracowników i wsparciu ich reintegracji zawodowej, przy uwzględnieniu konieczności sprawiedliwego podziału ograniczonych środków finansowych tworzących zakładowy program osłonowy. Ponadto, za zasadny należy uznać cel zmierzający do zapobieżenia sytuacji, w której odprawa z tytułu rozwiązania stosunku pracy byłaby źródłem korzyści dla osób, które nie szukają nowej pracy, lecz będą otrzymywać inny dochód w postaci emerytury.

Uregulowanie, takie jak będące przedmiotem rozpatrywanej sprawy, nie wydaje się być oczywiście niewłaściwe i nie wykracza poza działania, które są niezbędne do zrealizowania powyższych celów. Trybunał podkreślił w tym względzie, że program socjalny przewiduje wprowadzenie obniżenia wysokości odprawy pieniężnej z tytułu rozwiązania stosunku pracy, lecz wysokość ta zmienia się stopniowo w zależności od wieku i musi być ona równa co najmniej połowie kwoty wyliczonej przy zastosowaniu wzoru podstawowego. Trybunał zauważył też, że omawiane uregulowanie jest wynikiem porozumienia wynegocjowanego przez przedstawicieli pracodawców i pracowników, którzy skorzystali z prawa do negocjacji zbiorowych uznanego za jedno z praw podstawowych. Okoliczność pozostawienia w ten sposób partnerom społecznym troski o ustalenie równowagi w ich interesach zapewnia znaczną elastyczność, ponieważ każda ze stron może w odpowiednim przypadku wypowiedzieć porozumienie.

Niemniej jednak, Trybunał uznał, że przewidziany w prawie Unii **zakaz wszelkiej dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność stoi na przeszkodzie rozpatrywanemu uregulowaniu, jako że przewidziana w nim alternatywna metoda wyliczania wysokości odprawy pieniężnej z tytułu rozwiązania stosunku pracy zakłada możliwość ewentualnego przejścia na wcześniejszą emeryturę ze względu na niepełnosprawność.**

Takie odmienne traktowanie pracowników w pełni sprawnych i niepełnosprawnych nie uwzględnia bowiem ani zagrożeń, na wystąpienie których narażone są osoby poważnie niepełnosprawne, które generalnie mają większe trudności z powrotem do życia zawodowego w porównaniu z pracownikami w pełni sprawnymi, ani okoliczności, że zagrożenia te zwiększają się wraz ze zbliżaniem się przez nich do wieku emerytalnego. Tymczasem osoby te mają specyficzne potrzeby wynikające zarówno z ochrony, jakiej wymaga ich obecny stan, jak i z konieczności założenia, że ich stan może się w przyszłości pogorszyć. Nie można też zapominać o tym, że osoby poważnie niepełnosprawne mogą mieć zwiększone potrzeby finansowe wynikające z ich niepełnosprawności, których nie sposób przewidzieć, a które wraz z upływem lat mogą wzrastać.

Wynika stąd, że rozpatrywane uregulowanie, skutkując tym, że odprawy pieniężne z tytułu rozwiązania stosunku pracy z przyczyn ekonomicznych wypłacane pracownikom poważnie niepełnosprawnym są niższe niż odprawy wypłacane pracownikom w pełni sprawnym, prowadzi do nadmiernego naruszenia uzasadnionych interesów pracowników poważnie niepełnosprawnych. Uregulowanie to wykracza poza działania, które są konieczne do zrealizowania celu polityki społecznej, którego osiągnięciu służy to uregulowanie.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku znajduje się na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793